

Nr. 33.
5.
nóvbr.

Þýðing.

Leyfisbrjef

til að

stofna hlutafjlagsbanka á Íslandi.

Hans konunglegu hátignar ráðgjafi fyrir Ísland

Gjóri kunnugt: Samkvæmt heimild þeirri, sem mjer er gefin með lögum 7. júní þ. á. um heimild til að stofna hlutafjlagsbanka á Íslandi, sbr. lög 25. sept. þ. á. um breyting á þeim lögum, veiti jeg hjer með þeim hæstarjettarmálafærslumanni Ludvig Arntzen, R. af D. og stórkaupmanni Alexander Warburg, báðum í Kaupmannahöfn, sem fulltrúum fjelags eptir umsókn þeirra leyfi til að stofna hlutafjlagsbanka á Íslandi, er nefnist „Íslands banki“, og hafi með takmörkunum þeim, er settar eru hjer á eptir, einkarjett um 30 ára tímabil til að gefa út seðla, er greiðist handhafa með mótuðu gulli, þegar krafizt er. Skal það vera tilgangur Íslands banka að efla og greiða fyrir framförum Íslands í verzlun, búnaði, fiskiveiðum og iðnaði, og yfir höfuð bæta úr peningahögum landsins, svo sem lög 18. sept. 1885 hafa að augnamiði.

Nánari skilyrði fyrir einkarjetti þessum eru þau, sem hjer segir:

1.

Íslendingar, hvort sem eru einstakir menn, sjóðir eða stofnanir, skulu látnir sitja fyrir í 6 mánuði frá því að framangreind lög 7. júní þ. á. hafa öðlzt gildi, hinn 30. september þ. á., að skrifa sig fyrir hlutum í bankanum, annaðhvort með því að borga hlutaupphæðina í peningum með ákvæðisverði, eða með því að gefa út skuldabrief fyrir hinni sömu upphæð með 1. veðrjetti í fasteignum á Íslandi, er þó nemi ekki meiru en 20% af virðingarverði fasteignanna. Af skuldabriefum þessum greiðast 4% í ársvexti, og skal greiðsla á þeim vöxtum tryggð bankanum af landssjóði. Skuldabriefin mega aðeins nema heilum hundruðum. Útgefendur þeirra og seinni eigendur fasteigna þeirra, sem ræða er um, mega eptir vild, hve nær sem þeir vilja borga lánið með peningum með 6 mánaða uppsögn í 11. júní og 11. desember gjalddaga. Landssjóður hefur heimild til að gerast hluthafi í bankanum fyrir allt að $\frac{2}{5}$ hlutfjárins.

2.

Hlutafje bankans skal eigi nema minnu en 2 miljónum króna, og eigi vera meira en 3 miljónir króna. Leyfishafendurnir skulu skyldir að útvega með ákvæðisverði þá hlutaupphæð, er Íslendingar hafa ekki skrifað sig fyrir samkvæmt 1. lið.

3.

Bankanum skal heimilt að gefa út bankaskuldabrief, er nemi jafnmikilli upphæð og veðskuldabrief þau, er hann fær gegn hlutabriefum samkv. 1. lið, og skulu þá Nr. 33. Leyfisbrjef 5. nóvember til að stofna hlutafjlagsbanka á Íslandi.

Koncession

paa

Oprettelsen af en Aktiebank i Island.

Nr. 33.

5te
Novbr.

Hans kongelige Majestæts Minister for Island

Gør vitterligt: I Medfør af den mig ved Lov 7de Juni d. A. om Koncession paa Oprettelsen af en Aktiebank i Island, jfr. Lov om Forandring i samme af 25de September d. A., tillagte Bemyndigelse meddeler jeg herved Højesteretssagfører Ludvig Arntzen, R. af D., og Grosserer Alexander Warburg, begge af København, som Repræsentanter for et Konsortium efter deres derom gjorte Andragende Tilladelse til at oprette en Aktiebank i Island under Navnet „Islands Bank“, der for et Tidsrum af 30 Aar med de i det følgende indeholdte Begrænsninger har Eneret i Island til at udstede Sedler, betalbare paa Anfordring til Ihændeleveren med Guldmønt. Islands Banks Opgave skal være at lette og befordre Islands Udvikling i Henseende til Handel, Landbrug, Fiskeri og Industri, samt overhovedet at forbedre Landets Pengevæsen paa den ved Loven af 18de September 1885 tilsigtede Maade.

De nærmere Betingelser for denne Eneret ere følgende:

1.

Der gives Indbyggerne paa Island, være sig private, offentlige Kasser eller Stiftelser, for et Tidsrum af 6 Maaneder efter at fornævnte Lov af 7de Juni d. A. under 30te September d. A. er traadt i Kraft, fortrinsvis Ret til at tegne sig for Aktier i Banken, enten ved kontant al pari at indbetale Aktiernes Paalydende, eller for samme at give Forskrivninger med 1ste Prioritets Panteret i Grundejendomme paa Island, inden for 20 pCt. af disses Taksationsværdi, svarende en Rente af 4 pC. pro anno, hvilken Rente garanteres af Landskassen. Forskrivningerne maa kun lyde paa fulde Hundreder. Det staar til enhver Tid Obligationsudstederne og efterfølgende Ejere af den paagældende Ejendom frit at indfri Laanet mod kontant efter Opsigelse med 6 Maaneders Varsel til 11te Juni eller 11te December Termin. Landskassen har Ret til at blive Aktiehaver i Banken for indtil $\frac{2}{5}$ af Aktiekapitalen.

2.

Bankens Aktiekapital skal mindst være 2 Millioner Kroner og ikke over 3 Millioner Kroner. Koncessionshaverne ere forpligtede til al pari at skaffe tegnet den Del af Aktiekapitalen, som Indbyggerne paa Island ikke have tegnet sig for i Henhold til Post 1.

3.

Det skal være Banken tilladt paa Basis af de ved Aktietegningen ifølge Post 1 modtagne Prioritetsobligationer at udstede Bankobligationer til samme Beløb, hvorfor de

Nr. 33. veðskuldabréfin vera trygging bankaskuldabréfanna. Nú eru veðskuldabréf þau, sem
 5. 1. liður ræðir um, innleyst, og skal þá jafnmikil upphæð af þessum bankaskuldabréf-
 nóvbr. um einnig leyst inn, að undangengnu hlutkesti, með peningum eptir ákvæðisverði.

4.

Íslands banka skal heimilt, eptir því sem viðskiptapörfin krefur, að gefa út seðla, er nemi allt að 2½ miljón króna, og greiðist handhafa með gullmynt, þegar krafizt er, gegn því að bankinn

- 1) hafi í vörzlum sínum málmforða, er ekki nemi minnu verði en helming af þeirri seðlaupphæð, sem í hvert skipti er úti;
- 2) hafi vissa og auðselda eign til tryggingar þeim hluta seðlafúlgunnar, sem ekki er tryggður með málmforðanum, svo og öðrum kröfum, er á bankanum hvíla, er nemi jafnmiklu verði.

5.

Til málmforða má teljast:

- a) lögleg gjaldgeng mynt eptir því verði, sem myntin til segir;
- b) ómyntað gull og erlend gullmynt, sem nemi 2,480 kr. fyrir hvert kilogram af skíru gulli;
- c) kröfur, sem greiddar verða þegar heimtað er, hjá Þjóðbankanum í Kaupmannahöfn, Noregs banka og Englands banka (eða Skotlands), gegn því, að kröfur þær, er nefndir bankar hafa með sama skilorði gegn Íslands banka, sjeu dregnar frá verði málmforðans;
- d) seðlar gefnir út af:
 Þjóðbankanum í Kaupmannahöfn,
 Noregsbanka,
 Ríkisbanka Svía,
 Englandsbanka,
 Skotlandsbanka,
 Frakklandsbanka
 og hinum þýzka ríkisbanka.

Þeir hlutar málmforðans, sem taldir eru undir staflid c. og d., mega ekki fara fram úr ¼ alls málmforðans.

6.

Sá hluti málmforðans, sem er fyrir hendi í bankanum í löglegri, gjaldgengri mynt, skal jafnan nema minnst ¼ af seðlaupphæð þeirri, sem úti er, og skal helmingur þess vera gullmynt Norðurlanda. Þessi hluti málmforðans skal jafnan vera á Íslandi. Þó má til þess hluta málmforðans telja það gull, sem sannað er um, að er á leiðinni frá útlöndum til Íslands, en sem þó má eigi meiru nema en 200,000 krónur í einu. Óslegið gull, sem Íslands banki kynni að hafa afhent til myntunar hinna konunglegu peningasmíðju í Kaupmannahöfn, má telja til myntforða bankans.

7.

Til þeirrar eignar, sem tryggja skal seðlaupphæð þá, er málmforðinn nægir ekki til, svo og aðrar kröfur, er hvíla á bankanum, teljast einkum:

Skuldabréf gefin út fyrir lánum gegn handveði.

Víxlar, hvort heldur þeir skulu greiðast innanlands eða erlendis.

Kröfur á hendur útlöndum viðskiptamönnum, er gjaldast skulu þegar er heimtað er.

Opinber verðbrjef eptir gangverði og bankaskuldabréf þau, sem fyrir hendi eru samkvæmt 3. lið.

Nr. 33. Leyfisbrjef 5. nóvember til að stofna hlutafjlagsbanka á Íslandi.

nævnte Prioritetsobligationer tjene som Sikkerhed. Ved eventuelle Indfrielse af de i Post 1 Nr. 33. omtalte Forskrivninger skal et tilsvarende Beløb af de heromhandlede Bankobligationer efter forudgaaende Lodtrækning indfries mod kontant Betaling af deres paalydende Beløb.

5te
Novbr.

4.

Islands Bank skal være bemyndiget til at udstede Sedler i Forhold til Forretningsliyets Krav, indtil et Beløb af 2½ Million Kroner, betalbare paa Anfordring til Ihændehaverne med Guldmønt, imod at Banken

- 1) i sin Besiddelse har et Metalfond for mindst den halve Værdi af det til enhver Tid i Omløb værende Seddelbeløb;
- 2) til Sikkerhed for den Del af Seddelmassen, som ikke dækkes af Metalfondet saa vel som for andre Banken paahvilende Forpligtelser, har i sit Eje let realisable sikre Aktiver af samme Størrelse.

5.

Metalfondet maa bestaa af:

- a. lovlig gangbar Mønt efter sammes paalydende Værdi.
- b. Guld i Barrer og fremmede Guldmønter til Værdi 2,480 Kr. pr. Kilogram fint Guld.
- c. Tilgodehavender betalbare paa Anfordring hos Nationalbanken i Kjøbenhavn, Norges Bank og Bank of England (eller Scotland), imod at den Banken paa samme Vilkaar paahvilende Gæld til de nævnte Banker fradrages Metalfondets Værdi.
- d. Sedler udgivne af
Nationalbanken i Kjøbenhavn,
Norges Bank,
Sverigs Riksbank,
Bank of England,
Bank of Scotland,
Banque de France og
Deutsche Reichsbank.

De under c og d nævnte Dele af Metalfondet maa ikke overstige ¼ af hele Metalfondet.

6.

Den Del af Metalfondet, der er til Stede i lovlig gangbar Mønt, maa altid mindst udgøre ¼ af den omløbende Seddelmasse, og deraf skal igen Halvdelen være nordisk Guldmønt. Denne Del af Metalfondet skal altid være beroende paa Island, dog skal det være tilladt at medregne som værende til Stede i denne Del af Metalfondet det Guld, der kan legitimeres som værende under Vejs til Island indtil 200,000 Kr. ad Gangen. Guldbarrer, som Islands Bank maatte have overleveret den kongelige Mønt i Kjøbenhavn til Udmøntning, kunne henregnes til Bankens Møntbeholdning.

7.

Til Aktiver, som kunne tjene til Sikkerhed for de ikke ved Metalfondet dækkede Seddelbeløb og for andre Banken paahvilende Forpligtelser, ere navnlig at henregne:
Forskrivninger paa Laan mod haandfaaet Pant,
Veksler paa Ind- og Udlandet,
Paa Anfordring betalbare Tilgodehavender hos fremmede Korrespondenter,
Offentlige Papirer efter Børskurs og i Behold værende Bankobligationer ifølge Post 3.
Nr. 33. Koncession af 5te November paa Oprettelsen af en Aktiebank i Island.

Nr. 33.

5.
nóvbr.

8.

Íslands banki skal, á meðan framangreind lög 7. júní þ. á. eru í gildi, vera eina stofnunin á Íslandi, er rjett hafi til að gefa út gjaldmiðil, er komið geti í stað mótaðra peninga, og er það ákveðið til tryggingar Íslands banka og handhöfum seðla hans, að ekki skuli, svo lengi sem tjeð lög eru í gildi, gefa út eða leyfa að gefa út nokkurn slíkan gjaldmiðil. Seðlar þeir, sem útgefnir eru af stjórninni fyrir hönd landssjóðs, skulu þó vera í fullu gildi, en ekki má auka þá fram yfir það, sem nú er; þeir og seðlar Íslands banka skulu vera hinir einu seðlar, er gilt geti manna á milli og sem tekið skuli við í opinbera sjóði sem reiðu gull væri.

9.

Vegna rjettar þess, er bankinn nýtur til seðlaútgáfu, skal hann háður eptirliti landsstjórnarinnar samkvæmt nánari ákvörðunum í reglugjörð bankans, sem staðfest skal af ráðaneytinu fyrir Ísland. Ráðaneytið samþykkir lögum seðlanna og krónutölu hvers þeirra.

10.

Hver sem býr til eptirmynd seðla, sem útgefnir eru af Íslands banka eða falsar þá, skal sæta sömu hegning sem hin almennu hegningarlög 25. júní 1869, 266. gr., ákveða fyrir að búa til eptirmynd af eða falsa danska mynt eða seðla Þjóðbankans. Glæpurinn er drýgður undir eins og búið er að búa til eða falsa seðilinn, þótt ekki sje búið að láta hann úti.

11.

Íslands banki skal skyldur að greiða landssjóði gjald á ári hverju, er sje 10% af árlegum arði bankans, þegar búið er að úthluta hluthöfum 4% af hlutfaje þeirra.

12.

Aldrei má íþyngja Íslands banka með nokkru gjaldi eða skatti, öðrum en þeim, sem nefndur er í 11. lið, meðan hann hefur heimild til seðlaútgáfu samkvæmt optnefndum lögum 7. júní þ. á.

13.

Mynt sú, sem gjaldgeng er í Danmörk á hverjum tíma sem er, skal vera sú, sem bankinn notar til viðskipta og í bókfærslu sinni.

14.

Jafnvel þótt stimpilgjald verði leitt í lög á Íslandi, má ekkert slíkt gjald leggja á seðla bankans, bækur hans, ávísanir nje skuldbindingar, sem útgefast af honum og í nafni hans, heldur ekki á skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrjett, hlutabrijf bankans eða yfirfærslur á þau, nje á yfirfærslur á bankaskuldabrijf þau, sem nefnd eru í 3. lið.

15.

Bankinn skal sem handveðshafi hafa rjett til þess, ef ekki er öðruvísi um samið, að selja veðið við opinbert uppboð, þá er hann hefur gjört þeim, er veðið hefur sett, aðvart um það með vottum með 30 daga fyrirvara, eða þá, ef veðsetjandi þekkist ekki eða ef ókunnugt er um heimili hans, eptir að hafa innkallað hlutaðeiganda með 60 daga fyrirvara til þess að leysa út veðið, með opinberri auglýsingu í blöðum þeim, sem ætluð eru til að flytja aðrar lögbirtingar.

Nr. 33. Leyfisbrijf 5. nóvember til að stofna hlutafjlagsbanka á Íslandi.

Islands Bank skal, saa længe fornævnte Lov 7de Juni d. A. er i Kraft, være det eneste i Island berettigede Institut til repræsentative Betalingsmidlers Udgivelse, og bestemmes det til Betryggelse for Islands Bank og Ihændehaverne af dens Sedler, at der ikke, saa længe nævnte Lov er gældende, skal blive udgivet eller tilstedes at udgive noget saadant Betalingsmiddel. De af Regeringen paa Landskassens Vegne udgivne Sedler beholde dog deres fulde Gyldighed, men Seddelemmissionen maa ikke forøges mere end sket er; de og Islands Banks Sedler skulle være de eneste Sedler, der skulle gælde mellem Mand og Mand og modtages ved alle offentlige Kasser lige med rede Guld.

Af Hensyn til Bankens Seddeludgivelsesret underkastes Banken Regeringens Kontrol efter nærmere Bestemmelser i Bankens Statutter, der ville være at stadfæste af Ministeriet for Island, som ligeledes approberer den Form, hvori og de Summer, hvorpaa Sedlerne skulle udfærdiges.

For den, som eftergør eller forfalsker de af Islands Bank udstedte Sedler, fastsættes samme Straf som i almindelig Straffelov af 25de Juni 1869 § 266 fastsat for Eftergørelse eller Forfalskning af dansk Mønt eller Nationalbankens Sedler. Forbrydelsen er fuldbrydet, naar Sedlen er blevet forfærdiget eller forfalsket, om den end ikke er udgivet.

Til Landskassen betaler Islands Bank en aarlig Afgift, der svarer til 10⁰/₀ af Bankens Aarsoverskud, efter at Aktionærerne have erholdt 4⁰/₀ af deres Aktier.

Saa længe Islands Bank har Koncession paa Seddeludgivelse overenstemmende med oftnævnte Lov 7de Juni d. A., kan den ikke belastes med nogen Afgift ud over den i Post 11 nævnte.

Den i Danmark til enhver Tid gældende Mønt skal være den, som Banken bruger i sine Omsætninger, og hvori dens Bøger føres.

Selv om Stempelafgift maatte blive indført i Island, skulle Bankens Sedler, Bøger, Assignationer samt alle Slags Forskrivninger, som fra den og i dens Navn udfærdiges, Forskrivninger, hvorved noget overleveres Banken som haandfaaet Pant, Bankens Aktier, Transport paa samme, samt Transport paa de i § 3 omtalte Bankobligationer, ikke kunne paabyrdes nogen saadan Afgift.

Banken skal som Haandpanthaver, hvor andet ikke er vedtaget, være beføjet til at iværksætte Pantets Realisation ved offentlig Auktion efter derom vidnefast at have advaret Pantsætteren med 30 Dages Varsel, eller dersom denne ikke kendes, eller hans Bopæl ikke vides, efter med 60 Dages Varsel at have indkaldt vedkommende til at løse Pantet ved en offentlig Bekendtgørelse i de til andre retslige Kundgørelser bestemte Aviser.

Nr. 33. Koncession af 5te November paa Oprettelsen af en Aktiebank i Island.

Nr. 33.

5.
nóvbr.

Bankinn skal hafa heimili sitt, aðalskrifstofu og varnarþing í Reykjavík og útibú í hinum stærri kaupþúnum Íslands, einkum á Seyðisfirði, Ísafirði og Akureyri.

16.

17.

Í fulltrúaráði bankans skulu sitja 7 menn og kys alþingi 3 þeirra, en hluthafar aðra 3. Ráðgjafi Íslands er sjálfkjörinn formaður fulltrúaráðsins, en landshöfðingi varamaður, og gengur hann að öllu leyti í ráðgjafans stað, þegar hann er eigi sjálfur við staddur. Fulltrúaráðið heldur fundi sína í Reykjavík.

Aðalfundir bankans skulu haldnir í Reykjavík. Þó getur bankaráðið ákveðið, að halda skuli aðalfund annarsstaðar innanlands, þegar því þykir nauðsyn til bera.

Á aðalfundum ræðum afl atkvæða, þannig, að hver fundarmaður hefur atkvæði í hlutfalli við þá hlutabrygjuþæð, sem hann á eða sýnir umboð fyrir.

Nú þykir ráðgjafanum fyrir Ísland einhver ályktun aðalfundar koma í bága við tilgang bankans eptir því sem að framan er greint, og getur hann þá fellt þá ákvörðun úr gildi.

Alþingi kys á hverju þingi 2 menn til tveggja ára, er mæta skulu á aðalfundi fyrir landssjóðs hönd, og hafa þeir hvor um sig á fundinum jafnt afl atkvæða.

18.

Svo framarlega sem skyldum þeim, sem að framan eru greindar, ekki verður fullnægt af leyfishafendunum innan 30. september 1903, er ráðaneytinu fyrir Ísland heimilt að fela stofnun bankans öðru fjelagi, sem kynni að vera fært um að fullnægja hinum ákveðnu skilyrðum.

19.

Ef skýra þarf ákvæði leyfisbrjefs þessa, skulu leyfishafendurnir hlíta úrskurði ráðgjafans fyrir Ísland.

Í stjórnarráði Íslands, 5. nóvember 1902.

Alberti.

Ólafur Halldórsson.

Banken skal have Hjemsted, Hovedkontor og Værneting i Reykjavik og Filialer paa de største Handelspladser paa Island, fornemlig i Seydisfjord, Akureyri og Isafjord.

Bankens Repræsentantskab skal bestaa af 7 Medlemmer, hvoraf Altinget vælger 3 og Aktionærerne andre 3. Ministeren for Island er selvskreven Formand i Bankraadet, men Landshøvdingen er Ministerens Suppleant og træder i Ministerens Fraværelse i enhver Henseende i dennes Sted. Repræsentantskabet holder sine Møder i Reykjavik.

Bankens Generalforsamlinger skulle holdes i Reykjavik. Dog kan Bankraadet bestemme et andet Mødested indenlands, naar det finder det nødvendigt.

Paa Generalforsamlingerne raader Stemmefflerhed, saaledes at enhver mødende har Stemme i Forhold til det Aktiebeløb, som han ejer eller fremviser Fuldmagt for.

Finder Ministeren for Island, at en af Generalforsamlingen truffen Beslutning strider imod Bankens ovenfor angivne Formaale, kan han sætte Beslutningen ud af Kraft.

Altinget vælger i enhver Samling 2 Repræsentanter for 2 Aar, for at møde paa Landskassens Vegne paa Generalforsamlingen, hvor de hver for sig have lige mange Stemmer.

Saafermt fornævnte Forpligtelser ikke ere opfyldte af Koncessionshaverne inden 30te September 1903, er Ministeriet for Island bemyndiget til at meddele Koncession paa Aktiebanken til et andet Konsortium, som maatte være i Stand til at fyldestgøre de faststillede Vilkaar.

Med Hensyn til Fortolkningen af nærværende Koncession skulle Koncessionshaverne være underkastede Ministeren for Islands Kendelse.

Ministeriet for Island, den 5te November 1902.

Alberti.

Olafur Halldórsson.